

Handläggare:
Viktoria Gullback, jurist
Tel: 08-606 93 41

Direktionen
Södertörns miljö- och
hälsoskyddsförbund

Taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds arbete med prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att

- föreslå kommunfullmäktige i Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner att anta föreslagen taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds arbete med prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Sammanfattning

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds (förbundets) taxa för arbete med prövning och tillsyn enligt miljöbalken utgår från den mall för taxekonstruktion som Sveriges kommuner och regioner tagit fram.

Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) har i ett överklagat ärende beslutat att sätta ned förbundets avgift i den del av ärendet som omfattade posten fast tid med anledning av att taxan inte innehåller någon post benämnd fast tid. Länsstyrelsen gjorde därmed bedömningen att det saknades stöd i taxan för att debitera för posten.

Då posten gällde arbete som Sveriges kommuner och regioner bedömer omfattas av den tillsynsavgift som får tas ut, har förbundet tagit fram ett förslag till revidering av taxan. Förbundets förslag är att tid för förberedelser tydliggörs som en debiterbar post. Förslaget till ändring gäller endast timdebiteringen enligt 8 §.

Förutsättningar för uttag av avgifter

Enligt 27 kap 1 § första stycket miljöbalken får kommunfullmäktige meddela föreskrifter om avgifter för förbundets kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde. Det står kommunfullmäktige fritt att bestämma om taxan och avgiftens storlek ställt mot att avgifterna måste stå i rimlig proportion till de kostnader som förbundet har för arbetet med prövning och tillsyn. Avgifterna ska således motsvara de kostnader för tillsynen som förbundet är skyldiga att bedriva enligt 26 kap. 1 § miljöbalken och omfattas av den kommunala normgivningskompetensen.

Ärendet

Länsstyrelsen har i ärende med diarienummer 594-2024 satt ned avgiften i förbundets beslut om avgift för nedlagd handläggningstid enligt miljöbalken med diarienummer 2023-4036. Det med motiveringen att det saknas stöd i taxan att debitera för posten fast tid. Förbundets uppfattning att den fasta tiden har samband med ärendet och att det därför är viktigt att taxan arbetas om för att timdebiteringen ska kunna täcka de faktiska kostnaderna som uppstår för förbundet genom den tillsyn som bedrivs enligt miljöbalken. Fast tid omfattar bland annat arbete med att följa branschens rättsläge, planering av tillsynen, skapa och uppdatera mallar/checklistor/informationsblad liksom samsyn. I stället för att använda begreppet fast tid föreslår förbundet att ordet förberedelser ska användas. Detta med hänsyn till att ordet förberedelser är ett ord som ur ett klarspråkssammanhang bättre beskriver sambandet till ärendets handläggning.

Förbundet föreslår att 8 § i taxan utformas med följande lydelse:

”Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme handläggningstid. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har använt för förberedelser, inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, resor, provtagning, kontroller, föredragning, beslut och handläggning i övrigt. Med posten förberedelse avses specifikt branschgemensamma förberedelser som aktualisering av förändringar inom branschen såsom teknikutveckling, gällande rätt, vägledning från andra myndigheter och planering av branschens tillsyn i övrigt. Förberedelse omfattar även att ta fram branschspecifika checklistor, mallar och riktat informationsmaterial.

I handläggningstiden ska inte räknas in sådan restid som vid ett och samma tillfälle överstiger två timmar. För handläggning och tillsyn som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, midsommarafton och andra helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.”

Tillsynsbegreppet

Förbundet konstaterar att tillsynsbegreppet för tillsynsmyndigheter har utvidgats genom den lagändring som trädde i kraft den 1 augusti 2020. Lagändringen förtydligar vad tillsynsmyndigheten ska göra och vad ordet tillsyn innebär, se proposition 2019/20:137 s. 42 f. och 86. Av 26 kapitlet 1 § 2 stycket i miljöbalken framgår att tillsynen ska säkerställa syftet med miljöbalken och kopplingen till portalparagrafen i 1 kapitlet 1 §, där lagstiftaren hänvisar till hållbar utveckling. Av andra stycket i 26 kap. 1 § ställs tillsynsmyndigheternas arbetsuppgifter upp. Av praxis framgår att en tillsynsmyndighet har möjlighet att debitera avgift för förberedande åtgärder som till exempel tillsynskampanjer. Mark- och miljööverdomstolen uppgav att även om materialet inte var riktat till en viss adressat, var det framtaget som ett led i tillsynen och fick ”anses vara en motprestation i förhållande till den avgift som har tagits ut”, se Mark- och miljööverdomstolens dom den 3 juni 2016, M 836-16.

Resonemanget ovan att verksamhetsutövarna kan betala för mer tid än den tid som inspektörerna är på plats hos verksamheten stöds av Sveriges kommuner och regioner, SKR. Ur broschyren som SKR har arbetat fram ”Vad betalar jag för? Information om avgifter för kommunens miljö- och hälsoskyddstillsyn” framgår att taxan ska vara så rättvis som möjligt och att tillsynen ska betalas av verksamhetsutövarna genom olika poster som uppstår vid utövandet av tillsynen. SKR är vidare av uppfattningen att

kostnaderna ska ha samband med utövandet av tillsynen och att tillsynsmyndigheten är skyldig att informera och lämna råd enligt miljöbalken.

Genom att specificera vad en tillsynsmyndighet har för uppdrag och genom att definiera ordet tillsyn kan förbundet dra slutsatsen av vad tillsynsavgiften kan omfatta. Förbundet är av uppfattningen att posten förberedelser omfattar begreppet tillsyn som förbundet är skyldigt att bedriva enligt miljöbalken. För att tillsynen ska kunna säkerställas på ett rättssäkert och effektivt sätt måste inspektörerna vid förbundet vara inlästa på förändringar inom branschen liksom följa rättsläget och vägledningar från andra myndigheter. Med det som grund kan förbundet även bättre ge information och råd. Till begreppet tillsyn hör även att ta fram checklistor, mallar och informationsmaterial.

Kostnaderna som tillsynen åsamkar förbundet ska betalas av de verksamhetsutövare som omfattas av taxan, för en specificerad motprestation från det allmänna genom själva tillsynsuppdraget. Förbundet anser därför att det är skäligt att förbundet med stöd av taxan ska kunna timdebitera i efterhand även för den tid förberedelserna medfört i tillsynen.

Handlingen har godkänts digitalt

Digitalt godkända handlingar behöver inte ha namnunderskrift.

Jens Möller
Förbundschef

Bilagor:

1. Taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds arbete med prövning och tillsyn enligt miljöbalken.